

VILKA ÄR VI? VART SKA VI?

Samtal om framtiden och vår gemensamma rörelse

**VÅR HISTORIA ÄR VIKTIG.
VÅR FRAMTID ÄR ÄNNU VIKTIGARE.**

En historisk resa

Tre organisationer – IOGT-NTO, UNF och Junis – går nu samman för att bli en gemensam kraft för nykterhetsrörelsen. Det är början på en historisk resa som kommer att kräva stora beslut och modiga samtal. En resa som sträcker sig över flera år och berör allt från strategier till strukturer.

En av de första och viktigaste hållpunkterna på denna resa är att skapa en gemensam identitet och ett nytt namn som utgångspunkt. Vi behöver enas om vilka vi är för att kunna resonera om vart vi ska och hur vi ska ta oss dit.

Vårt nya namn och gemensamma identitet ska inte bara representera oss idag utan också vara en ledstjärna för hur vi tillsammans möter framtidens möjligheter och utmaningar.

Under våren 2025 kommer vi att fokusera på att ta fram denna gemensamma identitet, med ett namn som fångar vår kärna och vår framtid. Genom en inkluderande dialog möjliggör vi att alla röster blir hörda och att vår nya gemensamma identitet återspeglar våra gemensamma värderingar och mål.

Vi behöver nu dina och andra medlemmars tankar kring vår gemensamma framtid och för vem vi ska vara kända för vad. På följande sidor finns ett antal frågeställningar vi söker svar på samt instruktioner för hur vi önskar ta del av rörelsens inspel.

Tillsammans lägger vi grunden för en enad nykterhetsrörelse som inte bara står stadigt i vår samtid utan också vågar sikta framåt.

Tillsammans kan vi göra så mycket mer!

TIPS OCH HANDLEDNING

Samlas för ett roligt och utforskande samtal

Sitt ner med några kompisar och snacka, ordna en träff i föreningen, delta i en digital diskussion eller fundera en stund själv. Alla bidrag är värdefulla och det är själva samtalet är det viktiga, att öppna upp nya tankar och hitta olika perspektiv.

Använd gärna dialogmaterialet från NBV som inspiration i era samtal. Relevanta teman kan vara till exempel Identitet och förändring, Det goda livet, Vad är det att vara vi och Frihet.

Materialet hittar du [här](#).

Handledning som stöd

Den här handledningen fungerar som stöd för att besvara tre viktiga frågeställningar som blir det inspel vi behöver till arbetet med vår gemensamma identitet, vision och i slutändan vårt nya namn.

Det finns ingen fast form, inga regler. Det är engagemanget och alla medlemmars delaktighet som är viktig. Sitt och prata så länge ni vill, men räkna med att åtminstone avsätta en timme.

TRE FRÅGESTÄLLNINGAR

Hur ser vi på framtiden, omvärlden och vår roll?

Hur går snacket där ute?

Vad ska man tänka på när man tänker på oss?

HUR SER VI PÅ FRAMTIDEN, OMVÄRLDEN OCH VÅR ROLL?

Vad händer omkring oss?

Ta inspiration från de trender och företeelser som råder i världen och vårt samhälle för att resonera kring framtiden.

Vilka av de rådande trenderna påverkar oss och hur? Vilka kan hjälpa och vilka kan stjälpa vår utveckling?

Vad tror du om framtiden, hur kan en tänkbar och önskvärd framtid för vår gemensamma rörelse se ut? Och vilken roll kan vi ha i den?

På nästa sida hittar du exempel på några viktiga så kallade megatrender.

Exempel på trender att diskutera utifrån

Hälsa och välmående som statusmarkör.

Den ökade medvetenheten om fysisk och mental hälsa har lett till en minskad alkoholkonsumtion bland unga i många västländer. Alkohol ses i allt större utsträckning som en hälsorisk, vilket kan ge nykterhetsrörelsen en chans att modernisera sin argumentation och koppla sig närmare den bredare hälsotrenden. Trenden kring sober curious och alkoholfri livsstil av fri vilja (snarare än moralism) kan vara en ingång för att attrahera nya målgrupper.

Individualisering och identitetspolitik

Människor ser i högre grad sin livsstil som en personlig identitet, snarare än en kollektiv rörelse. Identitetspolitiken har blivit starkare – människor engagerar sig gärna i frågor som speglar deras värderingar, men vill samtidigt själva definiera sin nykterhet snarare än att tillhöra en traditionell rörelse. Historiskt har nykterhetsrörelsen haft en viss moralisk och kollektivistisk ton, vilket kan behöva anpassas till en tid där individens valfrihet är centralt.

Digitalisering och plattformssamhället

Sociala medier skapar nya sätt att organisera sig på – fysiska föreningar tappar i relevans om de inte hittar digitala former för engagemang. Alkoholindustrin blir allt skickligare på digital marknadsföring, särskilt riktat mot unga och via influencers. Digitala communities kring sober curious, mindfulness och biohacking erbjuder alternativa sätt att hitta stöd för nykter livsstil, utanför traditionella organisationer.

Hållbarhet och klimatmedveten konsumtion

Hållbarhetstänkande påverkar livsmedelskonsumtion och kan även påverka synen på alkohol. Produktionen av alkohol kräver stora mängder vatten och energi, och transporteras ofta långt – något som kan ifrågasättas ur ett klimatperspektiv. Alkoholkulturen kopplas också till ohållbara beteenden, till exempel överkonsumtion, våld och ohälsosamma vanor.

Från kollektivt ansvar till individuell aktivism

Solidaritet handlar om att stå upp för varandra och för samhällets mest utsatta, men hur vi uttrycker och organiserar solidaritet förändras med tiden. Sociala medier har gjort det enklare att uttrycka engagemang, men också mer individfokuserat. Solidaritet går från att vara en fysisk och organiserad kraft till att bli en digital och spontan rörelse. Virala kampanjer och crowdfunding är exempel på hur solidaritet kanaliseras idag, men engagemanget kan vara kortsiktigt.

Solidaritet har breddats från att bara handla om klasskamp till att inkludera intersektionella perspektiv – kön, etnicitet, funktionsvariation och sexualitet. Många sociala rörelser lyfter frihet från förtryck som en grund för solidaritet. Organisationer som uppfattas som moraliserande eller exkluderande får svårt att attrahera unga.

Hot, förändringar och möjligheter

Demokratin genomgår stora förändringar globalt, vilket påverkar civilsamhället och engagemanget i ideella rörelser. Demokratisk tillbakagång och populism. Fler länder ser auktoritära tendenser, där demokratiska institutioner försvagas. Polarisering och desinformation gör det svårare att skapa en gemensam verklighetsbild. Det ideella engagemanget förändras – yngre generationer föredrar direkt påverkan och kampanjer snarare än långsiktigt föreningsliv.

Det bildas nya former av demokratiskt deltagande. Traditionella organisationer utmanas av plattformar och nätverk där människor engagerar sig snabbt och flexibelt utan att behöva vara medlemmar. Direktdemokrati och deliberativa processer blir viktigare – människor vill ha mer inflytande över beslut. Många unga litar mer på rörelser och influencers än på traditionella organisationer.

Hur ser framtidens empati ut?

Medmänsklighet handlar om hur vi relaterar till varandra, och även här sker förändringar. Ensamhet och psykisk ohälsa ökar. Ensamhet har blivit en av vår tids största folkhälsoproblem, särskilt bland unga och äldre. Sociala medier ger en illusion av gemenskap men kan också skapa ökad isolering och jämförelseångest. Alkohol och droger används ibland som en strategi för att hantera ångest och social press.

Samhällen blir allt mer polariserade, och samtalsklimatet blir hårdare. Medmänsklighet blir en viktig motkraft mot hat, konspirationsteorier och splittring. Forskning visar att hopp och positivt engagemang skapar mer förändring än alarmism och skrämnel.

Vad innebär frihet idag?

Frihet är ett centralt värde för många, men det tolkas olika beroende på perspektiv. Frihet från eller frihet till? För vissa betyder det frihet från hinder och regler – de vill ha färre begränsningar. För andra betyder frihet att ha möjligheten att leva det liv man vill, t.ex. genom trygghet, hälsa och socialt stöd.

Diskussionen om frihet kan påverka hur nykterhetsrörelsen kommunicerar sina värderingar – handlar det om att befria sig från alkoholens skador, eller att få friheten att välja ett bättre liv?

HUR GÅR SNACKET DÄRUTE?

Hur går snacket därute?

Resonera kring hur det pratas om alkoholnormen, om föreningar, mötesplatser och verksamheter för nyktra i allmänhet, och om oss (alla delar av organisationen) i synnerhet?

Vad säger man? Vad tycker man? Vad tycker man är bra och vad tycker man sämre om? Hur skiljer det sig bland de som känner till oss, och de som inte gör det? Bland de som är medlemmar och inte. Bland de som är nyktra och de som inte är det.

Försök att identifiera några (kanske fyra till sex) olika sätt att resonera. Utgå från vad du hör omkring dig, bland vänner och bekanta, i media, på skolgården, när du "tjuvlyssnar" på bussen eller i kön på mataffären...

Några frågeställningar som stöd

- Hur pratas det om oss, om nykterhet, om alkoholnormen, om att vara engagerad i en förening och folkrörelse... Vad säger de som känner till oss och de som inte gör det? De som är positiva och de som är negativa?
- Varför väljer vissa att vara medlemmar? Vad ligger bakom, vad vill man, vad hoppas man på? Motiv och drivkrafter.
- De som inte är medlemmar, varför är de inte det?
- Vilken roll kan vår nya nykterhetsrörelse spela i människors vardag?
- Vilka förväntningar finns på oss? Som mötesplats för social verksamhet, som påverkanskraft...

**VAD SKA MAN TÄNKA PÅ
NÄR MAN TÄNKER PÅ OSS?**

Några frågeställningar som stöd

- Vad vill vi att människor ska tänka på när de hör talas om oss, om vår gemensamma nykterhetsrörelse?
- Vilka associationer önskar vi att man gör?
- Vad vill vi bli förknippade med?
- Vad kan vara den minsta gemensamma (helst positiva) nämnaren för så många som möjligt?

Så delar du med dig av svaren

Använd det framtagna dialogmaterialet och handledningen som inspiration och stöd till era samtal. Skicka sedan in dina och din grups svar på frågeställningar **här**.

- Hur ser vi på framtiden, omvärlden och vår roll?
- Hur går snacket där ute?
- Vad ska man tänka på när man tänker på oss?

Vi tar gärna emot era svar så snart som möjligt, **senast 24 mars** behöver vi dem.

TILLSAMMANS KAN VI GÖRA SÅ MYCKET MER!

Tack för att du är med och formar den nya nykterhetsrörelsen.